

М.В. Федоренко,
Національний банк України, м. Київ

АКТУАЛЬНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ПОНЯТЬ ДЕКАПЛІНГУ

Розвиток сучасної світової фінансової кризи бере початок з іпотечної кризи у США ще з 2006 року. Її наслідком став занепад ряду американських та європейських країн.

Це явище стало причиною дебатів щодо зміни міжнародної економічної діяльності. Глобалізаційні процеси збільшили міжнародну економічну взаємозалежність і призвели до подібності розвитку ділових циклів. Більша відкритість ринків роблять економіку більш чутливою до зовнішніх потрясінь. Хоча східні країни, такі як Індія і Китай, не тільки не мали таких глибоких наслідків, а й наростили свій економічний потенціал. Деякі спостерігачі передбачили, що ці країни з економікою, що розвивається, відокремились (“decoupled”) від економік індустріальних країн, у тому значенні, що динаміка їх бізнес-циклів більше не пов’язана з економіками індустріальних країн. Саме в перекладі слова “decoupled” (відокремлюватись) з’явилося поняття декаплінгу та протилежне за значенням поняття рекаплінгу. Поняття декаплінгу (decoupling) великий англо-український словник трактує як розрив, розв’язку, порушення зв’язків.

В економічній трактовці цього поняття можна вважати, що декаплінг – взаємодія національних економік із зовнішнім господарством. На прикладі останніх подій можна вважати декаплінг автономним в економічному розвитку певних країн, зменшення впливу на них дії негативних чинників світової фінансової кризи. У свою чергу, поняття рекаплінгу використовують для вираження протилежного значення, тобто всеохоплююча взаємозалежність всіх економік країн світу і є наслідком глобалізаційного впливу.

Теорію декаплінгу списували з рахунків, оскільки країни, які не охопила фінансова дестабілізація, можна перерахувати на пальцях.

Проте, як виявилось, теорію декаплінгу рано відносити до спростованої. Насамперед Китай може слугувати кращим прикладом часткового декаплінгу. Джордж Сорос висловив думки про подолання кризи Китаєм першим. В ООН теж покладають великі надії на КНР. Джеффри Сакс, радник генерального секретаря ООН Пан Гі Муна, покладає надії на подолання кризи КНР вже в 2009, за яким потягнуться всі країни. Показники експорту країни хоч і скоротились на 5 % у 2008 в порівнянні з 2007 роком, та вже у лютому 2009 року ці показники перевищили на 25 % попередні.

Якщо за загальними показниками розвитку світової економіки Китай випереджає розвинуті країни, то за час розгортання масштабів фінансової кризи економіка України не тільки не покращилась, а навпаки, погіршала. Необхідно помітити, що економічна система України знаходиться під впливом світового господарства, тому обійти стороною світові процеси повністю Україна просто не могла. Думки з приводу становища України розходились, але на сьогоднішній день бачимо незаперечні докази скоріше рекаплінгу – негативного впливу погіршення умов світової торгівлі.

Поняття декаплінгу виникло стихійно та було недостатньо досліджено через швидкий розвиток світової кризи. Економісти ще плекали надії щодо уникнення країнами, переважно східної Європи, охоплення глобального спаду секторів економіки. Та вже за кілька місяців підтвердилось існування рекаплінгу, зворотного поняття.

Отже, на нашу думку, поняття декаплінгу слід визначати як зміну поведінки загальних економічних показників внаслідок виникнення кризових явищ у країнах, що мають тісні економічні зв'язки з відповідною національною економікою.

Федоренко, М.В. Актуальність застосування понять декаплінгу [Текст] / М.В. Федоренко // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. тез доповідей XII Всеукраїнської науково-практичної конференції (12-13 листопада 2009 р., м. Суми): у 2 т. – Суми: УАБС НБУ, 2009. – Т. 1. – С. 57-58.